

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (Judecător E.Bolocan)
Dosarul nr. 3a-2751/25
2-24113264-02-3a-09092025

DECIZIE

17 decembrie 2025

municipiul Chișinău

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al
Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

În componența:

Președintelui completului, judecătorul
Judecătorilor
Grefier

Sîrbu Victoria
Cașcaval Andrei și Bagrin Lucia
Jumiga Tamara

examinând în ședință publică, cererea de apel depusă de către Tizu Svetlana împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 iunie 2025, în cauza de contencios administrativ la acțiunea reclamantei Tizu Svetlana împotriva Președintelui Republicii Moldova, terț Consiliul Superior al Magistraturii, privind anularea decretului nr. 1616-IX din 11 septembrie 2024 „privind eliberarea din funcția de judecător - Tizu Svetlana -judecător al Judecătoriei Chișinău” și a deciziei de soluționare a cererii prealabile emise la 01 octombrie 2024,

A C O N S T A T A T:

Obiectul și temeiurile acțiunii deduse judecății:

La 8 octombrie 2024, Tizu Svetlana s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune în contencios administrativ împotriva Președintelui Republicii Moldova, terț Consiliul Superior al Magistraturii, privind anularea decretului nr. 1616-IX din 11 septembrie 2024 „privind eliberarea din funcția de judecător -Tizu Svetlana - judecător al Judecătoriei Chișinău” și a deciziei de soluționare a cererii prealabile emise la 01 octombrie 2024.

În motivarea acțiunii, indică că la 11 septembrie 2024, Președintele Republicii Moldova a emis Decretul nr.1616-IX, prin care, printre altele, a decretat eliberarea din funcție a judecătorului Tizu Svetlana din cadrul Judecătoriei Chișinău, în conformitate cu prevederile art. 25 alin. (1) lit. k) din Legea cu privire la statutul judecătorului, în vigoare până la data de 26 august 2022.

Potrivit emitentului, Decretul a intrat în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial Republicii Moldova, Decretul fiind publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova la 12 septembrie 2024.

Conținutul actului releva ipoteza că, la data intrării în vigoare a modificărilor la Constituție, 01 aprilie 2022, judecătorii aveau împuternicirile de judecător expirate, iar Comisia juridică, numiri și imunități a Parlamentului concluzionează că Președintele Republicii Moldova urmează să emită decrete atât pentru numirea în funcție a judecătorilor până la atingerea plafonului de vârstă, cât și, după caz, pentru eliberarea din

funcție a judecătorilor al căror mandat inițial de cinci ani a expirat până la 01 aprilie 2022.

Temeiul adoptării s-a valorificat prin articolul art. 25 alin. (1) lit. k) din Legea cu privire la statutul judecătorului, în vigoare până la data de 26 august 2022.

Exercitând dreptul de a contesta decretul cu cerere prealabilă, la 16 septembrie 2024, a înaintat cerere prealabilă către Președintele Republicii Moldova, prin care a solicitat declararea nulității sau retragerea/revocarea Decretului nr. 1616-IX din 11 septembrie 2024 prin care s-a decretat eliberarea din funcție a judecătorului Tizu Svetlana din cadrul Judecătoriei Chișinău, în conformitate cu prevederile art. 25 alin. (1) lit. k) din Legea cu privire la statutul judecătorului, în vigoare până la data de 26 august 2022.

Ulterior, la 01 octombrie 2024, prin intermediul poștei electronice a primit un răspuns cu nr. 2/2-06-1221 prin care a fost informată că, cererea sa prealabilă a fost respinsă în totalitate.

Astfel, reieșind din faptul că, la caz a fost respectată calea prealabilă de contestare a decretului menționat, consideră că este în drept să se adreseze în instanța de judecată, cu prezenta acțiune.

În fond, prin prisma prevederilor art.116 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova (în vigoare până la 26 august 2022), raportate la prevederile aceluiași articol în vigoare după data vizată, care prevede că, „(2) Judecătorii instanțelor judecătorești se numesc în funcție, în condițiile legii, până la atingerea plafonului de vârstă, de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. Președintele Republicii Moldova poate respinge o singură dată candidatura propusă de către Consiliul Superior al Magistraturii”, normele în vigoare pun în evidență garanțiile constituționale de securitate a mandatului de judecător și președinte/vicepreședinte a instanței judecătorești pe durata investirii.

Constituția Republicii Moldova și Legea nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii stabilesc în competența Consiliului Superior al Magistraturii, în calitate sa de garant al independenței autorității judecătorești, numirea, transferarea, detașarea, promovarea în funcție, aplicarea de măsuri disciplinare și eliberarea din funcție a judecătorilor, președinților și vicepreședinților instanțelor de judecată.

Articolele 6, 9, 11 din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorilor, reglementează în detaliu această materie. Normele enunțate prevăd condiții și proceduri clare de promovare în funcția de judecător și carieră, cerințe de evaluare, selecție, organizare a concursurilor și ulterior de numire la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, de către Președintele Republicii Moldova sau, după caz, de Parlament. Încetarea mandatului de judecător poate avea loc doar în limitele prevederilor art. 25 din Legea vizată.

A invocat în fața autorităților inaplicabilitatea prevederilor Legii nr. 544 în vigoare până la 26 august 2022, indicând asupra faptului că, prin Decretul Președintelui RM nr. 1449-VII din 4 februarie 2015 a fost numită, pe un termen de cinci ani, în funcția de judecător la Judecătoria Centru, municipiul Chișinău.

Prin hotărârea CSM nr. 458/22 din 23 octombrie 2018, a fost suspendată din funcția de judecător al Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 17 martie 2021 a fost achitată de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (3) lit. a) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii și de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2), 307 alin. (1) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Comrat din 28 iunie 2023, a fost menținută fără modificări sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 17 martie 2021, în partea ce se referă la reclamantă.

La 29 iunie 2023 și ulterior la 5 iulie 2023, a înaintat o cerere către Consiliul Superior al Magistraturii prin care a solicitat repunerea sa în funcția de judecător în cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, precum și în toate drepturile avute anterior.

La 11 august 2023, a depus un supliment la cererea înaintată, prin care a concretizat solicitările, și anume a solicitat anularea suspendării și repunerea sa în toate drepturile avute anterior.

Prin hotărârea CSM din 10 octombrie 2023 a fost admisă parțial cererea sa, și anume în partea anulării suspendării din funcția de judecător, fiind respinsă cerința privind repunerea sa în toate drepturile avute anterior.

Prin prisma prevederilor art. 2 din Codul muncii, rezultă aplicarea prevederilor Codului muncii în cazul în care legea aplicabilă speței nu prevede soluționarea chestiunilor apărute, situație relevant speței.

Prin prisma prevederilor art. 75 și art. 76, 78 din Codul muncii, indică asupra faptului că, odată cu suspendarea sa din funcția deținută, Judecătoria Chișinău nu a numit o altă persoană în funcția de judecător în locul său.

Prin prisma prevederilor art. 83 din Codul muncii, odată ce a fost numită pe un termen de 5 ani, și anume pe o perioadă determinată, iar termenul dat a expirat în perioada în care a fost suspendată din funcție, împuternicirile sale urmau a înceta odată cu anularea suspendării, și anume la data de 10 octombrie 2023.

Totodată, din 4 februarie 2020 nu a recepționat nici o înștiințare, scrisoare, hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii prin care ar fi fost înștiințată despre expirarea împuternicirilor, ceea ce denotă că, împuternicirile sale s-au păstrat/prelungit pe o perioadă nedeterminată, și anume până la momentul anulării suspendării din funcția deținută.

Astfel, consideră că împuternicirile sale au fost prelungite prin lipsa unui act de expirare a acestora/decret de eliberare din funcție în legătură cu expirarea împuternicirilor.

Menționează că, în Avizul nr. 2 din 3 decembrie 2020, § 29, Curtea Constituțională a notat că amendamentele în discuție urmăresc asigurarea stabilității mandatului judecătorilor până la vârsta obligatorie de pensionare. Dispozițiile finale ale Legii nr. 120 din 23 septembrie 2021 stabilesc că judecătorii al căror termen inițial de numire în funcția de judecător nu a expirat la data intrării în vigoare a legii se consideră numiți până la atingerea plafonului de vârstă prin efectul legii.

În același context este relevant și răspunsul Președintelui RM din 8 februarie 2024, elaborat în temeiul hotărârii CSM din 24 octombrie 2023, unde s-a menționat că, „(..) propunerea CSM privind eliberarea din funcția de judecător a doamnei Svetlana Tizu a fost înaintată contrar prevederilor legale corespunzătoare.”

Mai mult, potrivit art. 73 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, actul normativ produce efecte doar cât este în vigoare și, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultraactiv. Actele normative pot ultra-activa, în mod excepțional, dacă acest lucru este prevăzut expres de noul act normativ.

În acest sens, indică asupra faptului că actul normativ care a exclus competența Președintelui Republicii Moldova de a decide eliberarea din funcție a judecătorilor nu conține norme tranzitorii care să permită aplicarea ultra-activă a prevederilor în vigoare până la 26 august 2022. În lipsa unor dispoziții tranzitorii, speța este guvernată de principiul aplicării imediate a legii noi, potrivit căreia de la data intrării în vigoare a legii, aceasta se aplică tuturor actelor, faptelor și situațiilor juridice în curs de constituire, modificare sau stingere, precum și efectelor viitoare ale unor situații juridice anterior născute, dar neconsumate la data intrării în vigoare a legii noi.

Drept urmare, odată ce situația sa juridică s-a născut anterior, dar nu s-a consumat la data intrării în vigoare a legii noi, în privința sa nici nu pot fi aplicate prevederile Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, în vigoare până la 26 august 2022, argument care nu a fost luat în considerație de către Consiliul Superior al Magistraturii la examinarea cererii înaintate și a fost neglijat inclusiv de către Președintele Republicii Moldova la 11 septembrie 2024.

În Hotărârea nr. 38 din 7 decembrie 2021, Curtea Constituțională a reținut că competența Consiliului Superior al Magistraturii de a numi judecătorii în funcție până la atingerea plafonului de vârstă putea fi dedusă pe baza principiului autoadministrării judecătorești, precum și pe baza textului „se numesc în funcție de Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii” din articolul 116 alin. (2) din Constituție (§ 69). Astfel, articolul 116 alin. (2) din Constituție, în redactarea de la data adoptării Hotărârii nr. 38 din 7 decembrie 2021, prevedea după textul menționat că judecătorii care au susținut concursul sunt numiți în funcție pentru prima dată pe un termen de cinci ani. După expirarea termenului de cinci ani, judecătorii vor fi numiți în funcție până la atingerea plafonului de vârstă. Totuși, amendamentele constituționale operate prin Legea nr. 120 din 23 septembrie 2021 au exclus termenul inițial de cinci ani de numire a judecătorilor instanțelor judecătorești prevăzut de articolul 116 alin. (2) din Constituție. Cu alte cuvinte, după 1 aprilie 2022, atribuțiile Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la numirea judecătorilor în funcție până la atingerea plafonului de vârstă nu mai pot fi deduse din prevederile constituționale.

La caz, este relevantă și expresia „prevăzut de lege” implică așadar, în special, faptul că dreptul intern trebuie să fie redactat suficient de previzibil pentru a le furniza persoanelor particulare indicii adecvate privind circumstanțele și condițiile în care autoritățile au dreptul să recurgă la măsuri care le afectează drepturile protejate de Convenție [Fernandez Martinez împotriva Spaniei (MC), pct. 117]. Însă caracterul previzibil nu este sinonim cu certitudinea. În Slivenko împotriva Letoniei (MC),

reclamantele trebuie să fi fost în măsură să prevadă în mod rezonabil, cel puțin cu ajutorul experților juridici, că se va considera ca intră sub incidența legii [a se vedea și Dubska și Krejzova împotriva Republicii Cehe (MC), pct. 171].

Astfel, deși art. 2 a Legii nr. 120 din 23 septembrie 2021, prevede că, judecătorii al căror termen inițial de numire în funcție de judecător nu a expirat la data intrării în vigoare a prezentei legi se consideră numiți până la atingerea plafonului de vârstă prin efectul prezentei legi, nu stabilește careva prevederi, condiții sau claritate în partea judecătorilor care în perioada din 01.04.2022 și până la intrarea în vigoare a legii în cauză, dețin statutul de „suspendat din funcție”, ceea ce exclude expirarea împuternicirilor până la 1 aprilie 2022, or, în cazul dat împuternicirile judecătorului, prin efectul legii, expiră doar odată cu anularea suspendării din funcție.

Totodată, nu este clară procedura emiterii decretului contestat, reieșind din următoarele.

Prin hotărârea CSM din 24 octombrie 2023 s-a hotărât: „Se respinge cererea judecătorului Svetlana Tizu de la Judecătoria Chișinău privind înaintarea propunerii de numire în funcția de judecător până la atingerea plafonului de vârstă.

Se propune Președintelui Republicii Moldova eliberarea doamnei Svetlana Tizu din funcția de judecător al Judecătoriei Chișinău în temeiul art. 25 alin. (1) lit. k) din Legea cu privire la statutul judecătorului, în vigoare până la 26 august 2022”.

Prin răspunsul Președintelui RM din 8 februarie 2024 s-a refuzat semnarea decretului de eliberare din funcție a judecătorului Tizu Svetlana.

Astfel, pe ordinea de zi a ședinței CSM din 14 martie 2024 s-a inclus chestiunea „Unele chestiuni privind eliberarea din funcție a judecătorului Svetlana Tizu de la Judecătoria Chișinău în legătură cu respingerea cererii de numire în funcție până la atingerea plafonului de vârstă”.

Potrivit sintezei ședinței Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 10 „2. Unele chestiuni privind eliberarea din funcție a judecătorului Svetlana Tizu de la Judecătoria Chișinău în legătură cu respingerea cererii de numire în funcție până la atingerea plafonului de vârstă.

Soluția adoptată: Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a amânat examinarea unor chestiuni privind eliberarea din funcție a judecătorului Svetlana Tizu de la Judecătoria Chișinău în legătură cu respingerea cererii de numire în funcție până la atingerea plafonului de vârstă”.

Mai mult reieșind din conținutul procesului-verbal al ședinței Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 10 din 14 martie 2024:

„Se examinează pct. 2 cu privire la unele chestiuni privind eliberarea din funcție a judecătorului Svetlana Tizu de la Judecătoria Chișinău în legătură cu respingerea cererii de numire în funcție până la atingerea plafonului de vârstă.

Raportor: Aliona Miron; S-a prezentat: Judecătorul-Svetlana Tizu. Președintele ședinței, Sergiu Caraman, a explicat participanților dreptul la recuzare. Cereri de recuzare nu au parvenit.

Raportorul, membrul Consiliului Superior al Magistraturii, Aliona Miron, propune amânarea examinării subiectului respectiv.

Judecătorul Svetlana Tizu a susținut propunerea amânării examinării chestiunii.

Președintele ședinței, Sergiu Caraman, supune votului admiterea cererii privind amânarea examinării subiectului respectiv.

Președintele ședinței, Sergiu Caraman: În rezultatul votării, cu 9 (nouă) voturi pro și 0 (zero) voturi împotriva ale membrilor prezenți în ședință, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, dispune: 1. Se amână examinarea subiectului respectiv pentru altă dată. 2. Despre data și ora examinării subiectului respectiv participanții la procedura administrativă vor fi informați în ordinea stabilită.

Judecătorul Svetlana Tizu solicită să-i fie adus la cunoștință subiectul chestiunii.

Președintele ședinței, Sergiu Caraman aduce la cunoștința judecătorului Svetlana Tizu, subiectul chestiunii”.

Mai mult, deși a fost invitată în ședința CSM pentru a se expune pe marginea răspunsului din 8 februarie 2024, ceea ce trebuia să fie urmat de emiterea unei hotărâri în acest sens, chestiunea pusă pe ordinea de zi a ședinței CSM din 14 martie 2024 așa și nu a avut finalitate, or nu a mai fost invitată într-o altă careva ședință, fapt ce se confirmă prin actele anexate, și care de altfel sunt publice pe site-ul CSM.

Ulterior, la 11 septembrie 2024, Președintele RM a emis decretul nr. 1616-IX prin care l-a eliberat din funcția de judecător.

La 27 septembrie 2024, din partea Consiliului Superior al Magistraturii, a recepționat răspunsul cu nr. 2469m/i prin care i s-a remis scrisoarea că dosarul său a fost transmis repetat la Președintele Republicii Moldova.

Potrivit scrisorii atașate, răspunsul Președintelui RM din 8 februarie 2024, pretins, a fost supus discuției la ședința CSM din 14 martie 2024, iar reclamanta a refuzat de a se expune asupra acestuia.

Ședința din 14 martie 2024 a fost întreruptă la solicitarea membrului raportor - Aliona Miron, care și-a motivat solicitarea pe faptul că, necesită termen pentru studierea răspunsului Președintelui RM din 8 februarie 2024, urmând a fi stabilită o nouă ședință, pentru a pune în discuție chestiunea dată, fapt ce așa și nu a mai avut loc.

În circumstanțele date, consideră că a fost privată de dreptul la apărare, dreptul la un proces echitabil, dreptul de a se expune pe marginea răspunsului din 8 februarie 2024, precum și de toate drepturile prevăzute de lege.

Totodată, nu este clară care procedură a fost aplicată în speță, or a fost plasată în situația în care aceeași hotărâre, și anume hotărârea CSM din 24 octombrie 2023 a fost remisă de două ori în adresa Președintelui RM, fapt recunoscut inclusiv prin răspunsul cu nr. 2469m/i din 27 septembrie 2024, fără a fi supus discuției în cadrul ședinței CSM, precum și fără ca să fi intervenit modificări în legislație, iar ca urmare au fost emise două poziții diferite ale Președintelui RM, și anume în primul caz, ultimul a invocat lipsa unui temei legal de a semna un decret de eliberare a sa din funcția deținută, iar în cel de-al doilea caz a emis decretul contestat.

Nu este clar nici ce prevederi legale au fost aplicate în speță, or chiar și din raționamentele prevederilor alin. (3) art. 11 din Legea privind statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995, în vigoare până la 26 august 2022, Președintele Republicii Moldova poate respinge o singură dată candidatura propusă de către Consiliul Superior al

Magistraturii doar pentru numirea în funcția de judecător pe 5 ani sau până la atingerea plafonului de vârstă, și nicidecum în cazul în care CSM a respins cererea unui judecător de numire în funcție până la atingerea plafonului de vârstă.

Mai mult, prevederi în acest sens nu se conțin nici în scrisoarea CSM nr. 2279m/i din 20 august 2024, fapt ce denotă în mod repetat că, în lipsa unor prevederi legale, CSM a remis în mod repetat dosarul său către Președintele Republicii Moldova pentru a fi semnat un decret de eliberare din funcția deținută.

În situația în care Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1616-IX din 11 septembrie 2024 nu ține cont de temeiurile prevăzute de lege, însă prin efect angajează încetarea mandatului de judecător, acesta este vădit ilegal, fiind pasibil anulării în conformitate cu prevederile art. 224 din Codul administrativ.

Indică asupra faptului că, situația în care a fost plasată până la emiterea hotărârii CSM din 24 octombrie 2024 și a Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 1616-IX din 11 septembrie 2024, este una diferită de cea a altor judecători vizați în Decretul contestat, fapt ce denotă că, în privința sa urma a fi emis un Decret separat, cu luarea în considerație a situației de fapt și de drept relevantă.

În apărarea sa, reclamantul invocă inclusiv hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului în cauzele *Tato Marinho Dos Santos Costa Alves Dos Santos și Figueiredo împotriva Portugaliei* din 21 iunie 2016, *Terra Woningen B.V.*, pct. 46 și 50-55, *Obermeier împotriva Austriei*, 28 iunie 1990, pct. 66-70, seria A nr. 179, *Tsfayo împotriva Regatului Unit*, nr. 60860/00, pct. 48, 14 noiembrie 2006, *Chevol*, citată anterior, pct. 78, *I.D. împotriva Bulgariei*, citată anterior, pct. 50-55, *Capital Bank AD împotriva Bulgariei*, nr. 49429/99, pct. 99-108, CEDO 2005-XII (extrase), și *Fazliyski împotriva Bulgariei*, nr. 40908/05, pct. 59, 16 aprilie 2013], *A. Menarini Diagnostics S.r.l. împotriva Italiei*, nr. 43509/08, pct. 64, 27 septembrie 2011 și *Oleksandr Volkov*, citată anterior, pct. 127).

Articolul 1 alin. (3) din Constituție consfințește principiul statului de drept, prin Decretul prezidențial contestat însă, pe lângă faptul că sunt dezonorate garanțiile constituționale cu privire la separația puterilor, la independența justiției și autoadministrarea puterii judecătorești, se aduce atingere chiar esenței orânduirii juridice, fiind sfidat, concomitent, principiul de preeminență a dreptului, consacrat în Preambul Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale din 4 noiembrie 1950.

În aceeași ordine de idei, potrivit art. 77 din Constituție, Președintele Republicii Moldova este șeful statului, reprezintă statul și este garantul suveranității, independenței naționale, al unității și integrității teritoriale a țării. Conform jurământului depus în condițiile art. 79 alin. (2) din Constituție, Președintele Republicii Moldova asigură respectul Constituției și legilor țării, apărarea democrației, drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, suveranitatea, independența, unitatea și integritatea teritorială a Moldovei.

Fiind garantul Constituției, Președintele Republicii Moldova însușește un devotament total față de normele constituționale așa cum reiese din jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului. În condițiile emiterii unui act

administrativ ce ignoră conduita prescrisă de Constituție, decretul este ilegal și fără a pune în discuție pretensele motive de fapt cuprinse în conținutul lui, ori, acestea, sub nici o formă și de principiu, nu pot conferi, chiar și aparent, semne de temeinicie.

Articolul 6 din Constituție, obligă autoritățile ce reprezintă puterile, să-și exercite atribuțiile în strictă concordanță cu prevederile ei. Precum s-a reținut, procedurile privind numirea, promovarea, transferarea, demisia sau eliberarea din funcția de judecător, președinte și vicepreședinte al instanței de judecată, într-o societate democratică, bazată pe principiul separării puterilor, trebuie să garanteze, pe de o parte, independența justiției, iar pe de altă parte, să excludă abuzurile puterii judecătorești de prerogativele sale.

Anume pentru aceste considerente procedurile în cauză sunt organizate și realizate conform Constituției Republicii Moldova și legislației ce reglementează statutul judecătorilor, într-o manieră ce angajează obligatoriu Consiliul Superior al Magistraturii, ca organ ce exercită autoadministrarea judecătorească, și o autoritate reprezentând altă putere - Președintele Republicii Moldova sau, după caz, Parlamentul.

Codul administrativ prin art. 2 alin. (2) pune în valoare norma constituțională, statuând că anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile Codului numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor Codului.

Prin prisma prevederilor art. 21 și art. 141 Cod administrativ, indică asupra faptului că, cuprinsul Decretului nr. 1616-IX din 11 septembrie 2024 denotă divergențe serioase la înțelegerea regimului juridic aplicat de către emitent. Caracterul incongruent al motivării rezidă din faptul că pretensele împrejurări invocate nu țin cont de legalitatea actului administrativ și astfel devin defectuoase considerentele pe care s-a bazat autoritatea la adoptarea soluției.

Articolele 31 și 118 Cod administrativ instituie condiții riguroase cu privire la argumentare, statuând că motivarea trebuie să cuprindă considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual, inclusiv temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea.

Prin adresa cu nr. 2/2-06-1221 din 1 octombrie 2024 a fost informată că, cererea sa prealabilă a fost respinsă în totalitate, fără însă a-i fi aduse la cunoștință argumentele și motivele pe care se întemeiază soluția dată, circumstanțe care privează reclamantul de dreptul la apărare.

În drept, în conformitate cu prevederile art. art. 20, 39, 189, 206, 211, 212, 224 Cod Administrativ al Republicii Moldova, reclamantul solicită anularea Decretului nr. 1616-IX din 11.09.2024 „privind eliberarea din funcția de judecător - Tizu Svetlana - judecător al Judecătoriei Chișinău” și Decizia emisă în cadrul verificării prejudiciare, comunicată prin adresa nr. 2/2-06-1221 din 1 octombrie 2024, prin care cererea prealabilă privind anularea Decretului nr. 1616-IX din 11 septembrie 2024 a fost respinsă, ca ilegală.

Soluția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 iunie 2025, s-a respins acțiunea în contencios administrativ depusă de Tizu Svetlana, ca fiind neîntemeiată.

Calea de atac exercitată:

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 23 iunie 2025, Tizu Svetlana a declarat apel, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 iunie 2025, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată.

La 7 septembrie 2025, Tizu Svetlana a prezentat instanței de apel motivarea apelului (f. d. 101-105 vol. II).

În motivarea cererii de apel, partea apelantă a invocat că hotărârea primei instanțe este nelegală și nemotivată, deoarece instanța de fond nu a examinat veritabil fondul cauzei și nu a analizat argumentele esențiale invocate prin cererea de chemare în judecată.

În primul rând, apelanta a arătat că în hotărârea motivată recepționată figura numele „Ojog Oleg”, persoană care nu avea nicio legătură cu speța, ceea ce demonstra lipsa unei examinări atente și individualizate a cauzei.

De asemenea, apelanta a susținut că instanța de fond s-a limitat exclusiv la analiza legalității și temeiniciei hotărârii Consiliul Superior al Magistraturii din 24 octombrie 2023, deși respectiva hotărâre nu constituia obiectul litigiului. Obiectul acțiunii îl reprezenta decretul prezidențial de eliberare din funcție și procedura de emitere a acestuia, nu hotărârea CSM.

Apelanta a invocat că instanța a preluat, practic integral, motivarea expusă de Curtea Supremă de Justiție în hotărârea sa din 25 septembrie 2024, fără a-și formula propriul raționament și fără a răspunde criticilor concrete formulate în acțiune. În opinia sa, această practică era inadmisibilă, întrucât ea nu a contestat hotărârea Curții Supreme de Justiție, iar instanța de fond avea obligația să examineze distinct și efectiv argumentele privind legalitatea decretului contestat.

Apelanta a precizat că, deși fusese stabilită o ședință a CSM pentru a discuta scrisoarea nr. 01-06-09 din 8 februarie 2024, prin care Președintele Republicii Moldova a restituit dosarul, examinarea chestiunii fusese amânată și ulterior nu a mai avut loc. Astfel, aceasta fusese lipsită de dreptul de a-și expune poziția, ceea ce, în opinia sa, a constituit o încălcare a dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Totodată, apelanta a mai indicat că instanța nu a clarificat cine avea competența legală de a emite decretul din 11 septembrie 2024 și în temeiul căror prevederi legale concrete, în condițiile în care normele aplicate erau abrogate prin Legea nr. 246 din 29 iulie 2022.

Partea apelantă a susținut că întreaga procedură de eliberare din funcție a fost realizată în baza unor prevederi abrogate, iar instanța nu a indicat în mod expres care norme în vigoare ar fi fundamentat legalitatea actului administrativ individual defavorabil.

Tizu Svetlana a evidențiat contradicțiile din conduita CSM: pe de o parte, stabilirea unei ședințe pentru discutarea scrisorii Președinției, iar pe de altă parte, reamintirea repetată

a hotărârii din 24 octombrie 2023 spre executare, fără soluționarea chestiunilor ridicate și fără a răspunde solicitărilor sale privind temeiul legal al acțiunilor întreprinse.

De asemenea, apelanta a criticat lipsa unei motivări reale a hotărârii instanței de fond și a arătat că simpla reproducere a unor norme legale nu putea constitui motivare în sensul jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, care impunea indicarea clară și suficientă a motivelor ce fundamentează soluția adoptată. În opinia sa, instanța nu a răspuns argumentului esențial privind vicierea procedurii de emitere a decretului, deși acesta era susceptibil să influențeze decisiv soluția.

Apelanta a relatat că instanța de fond a recunoscut expres că nu a considerat necesar să răspundă fiecărui argument invocat, ceea ce, în contextul unor critici privind încălcări procedurale ce puteau atrage nulitatea decretului, era inadmisibil și echivala cu lipsa unei examinări efective a cauzei.

Totodată, aceasta a învederat că cererea privind solicitarea unui aviz consultativ din partea Curții Supreme de Justiție referitor la aplicarea art. 116 din Constituție și art. 25 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 544/1995 a fost respinsă nemotivat, instanța limitându-se la a afirma că nu exista o veritabilă problemă de drept, fără o argumentare corespunzătoare.

În concluzie, apelanta a susținut că instanța de fond nu a examinat fondul real al acțiunii, a ignorat argumentele esențiale privind încălcarea procedurii de emitere a decretului și a validat un act administrativ emis, în opinia sa, în baza unor prevederi abrogate. Prin urmare, Tizu Svetlana a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, și admiterea acțiunii sale privind anularea decretului prezidențial nr. 1616-IX din 11 septembrie 2024 și a deciziei de respingere a cererii prealabile.

Poziția intimatului pe marginea apelului

La 15 octombrie 2025, reprezentantul intimatului, Președintele Republicii Moldova a depus referință asupra cererii de apel, solicitând respingerea apelului și menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 iunie 2025.

Iar, la 16 octombrie 2025, reprezentantul terțului Consiliul Superior al Magistraturii a depus referință asupra cererii de apel, solicitând respingerea apelului și menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 iunie 2025.

Admisibilitatea apelului:

Potrivit fișei de repartizare a dosarului, la 9 septembrie 2025, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, cauza de contencios administrativ a fost repartizată spre examinare în ordine de apel, în mod automat-aleatoriu judecătorului raportor Bagrin Lucia.

În conformitate cu prevederile art. 236 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului.

Potrivit art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată

care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost pronunțat public la 20 iunie 2025, iar cererea de apel a fost depusă la 23 iunie 2025 (f. d. 67-69 vol. II). Astfel, Completul judiciar constată că apelul a fost depus în termenul legal.

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

În speță, hotărârea motivată a fost notificată părții apelante la 27 august 2025 (f. d. 97 vol. II), iar motivarea apelului a fost depusă la 7 septembrie 2025, adică cu respectarea prevederilor art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

În astfel de circumstanțe, în temeiul reglementărilor prevăzute la art. 232-233, 236 și 241 din Codul administrativ, Completul specializat în materie de contencios administrativ concluzionează despre întrunirea condițiilor de admisibilitate a cererii de apel în cauză, motiv din care se purcede la examinarea apelului în fond.

Argumentele părților în cadrul judecării apelului:

În cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, apelanta Tizu Svetlana a pledat pentru admiterea cererii de apel în sensul declarat.

Reprezentantul intimatului Președintele Republicii Moldova, Mîța Eugenia, în ședința de judecată a instanței de apel a solicitat respingerea cererii de apel, din motivele invocate în referință.

Reprezentantul terțului Consiliul Superior al Magistraturii nu s-a prezentat. Însă, prin referința depusă a solicitat examinarea cauzei în lipsa acesteia.

Astfel, Colegiul judiciar consideră posibilă examinarea cauzei în ordine de apel, în lipsa terțului.

Aprecierea instanței de apel:

Audiind explicațiile apelantei și ale reprezentantului intimatului, analizând normele procesuale și starea de fapt constatată în privința cererii de apel, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru conchide că apelul este admisibil pentru examinare, dar neîntemeiat, motiv pentru care se impune respingerea cererii de apel, din următoarele considerente.

Cu referire la admisibilitatea acțiunii în contenciosul administrativ

Cu referire la normele legale aplicabile la caz, este de menționat că, potrivit art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o

acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Dispoziția art. 39 Cod administrativ prevede că, controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Corespunzător art. 189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. (2) O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Conform art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Norma art. 11 alin. (1) lit. a) Cod administrativ stipulează că, actele administrative individuale pot fi acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Instanța de apel statuează că, obiectul acțiunii în contencios administrativ îl constituie acțiunea în contencios administrativ înaintată de Tizu Svetlana împotriva Președintelui Republicii Moldova, terț Consiliul Superior al Magistraturii, privind anularea decretului nr. 1616-IX din 11 septembrie 2024 „privind eliberarea din funcția de judecător - Tizu Svetlana- judecător al Judecătoriei Chișinău” și a deciziei de soluționare a cererii prealabile emise la 01 octombrie 2024, care constituie acțiune în contestare, conform art. 206 alin. (1) lit. a) Cod administrativ.

Completul judiciar atestă că Tizu Svetlana este subiect de sesizare a instanței de contencios administrativ, a depus acțiunea în termen, iar acțiunea depusă nu este exceptată de la controlul judiciar, prin urmare, motive de inadmisibilitate a acțiunii în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) Cod administrativ, la caz nu sunt, din care motive, acțiunea este admisibilă și pe cale de consecință se va purcede la examinarea pe fond a acesteia.

Cu referire la fondul acțiunii:

În conformitate cu art. 240 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, examinând cererea de apel, instanța de apel adoptă una dintre următoarele decizii: respinge apelul.

Potrivit art. 219 alin. (1) și (3) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din

acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

În acord cu prevederile art. 225 alin. (1) - (2) din Codul administrativ, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Conform jurisprudenței CtEDO instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze doar la însușirea motivelor și concluziilor date de instanța inferioară (*HirroBalani v. Spaniei*, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis v. Greciei* nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).

Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate.

Instanța de apel menționează că art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrar judiciar, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

În opinia Completului judiciar, prima instanță a ținut cont de aceste deziderate și a adoptat o hotărâre bazată pe materialul probator administrat și legislația în vigoare, asigurându-se că toate aspectele relevante au fost analizate cu rigurozitate.

Conform art. 116 alin. (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova (în redacția legii în vigoare până la 01 aprilie 2022) (1) Judecătorii instanțelor judecătorești sunt independenți, imparțiali și inamovibili, potrivit legii.

(2) Judecătorii instanțelor judecătorești se numesc în funcție de Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, în condițiile legii. Judecătorii care au susținut concursul sunt numiți în funcție pentru prima dată pe un termen de 5 ani. După expirarea termenului de 5 ani, judecătorii vor fi numiți în funcție până la atingerea plafonului de vârstă, stabilit în condițiile legii.”

În temeiul art. 116 alin. (1), (2) și (5) din Constituție (în redacția Legii nr.120 din 23 septembrie 2021, în vigoare din 01 aprilie 2022) (1) Judecătorii instanțelor judecătorești sunt independenți, imparțiali și inamovibili, potrivit legii.

(2) Judecătorii instanțelor judecătorești se numesc în funcție, în condițiile legii, până la atingerea plafonului de vârstă, de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. Președintele Republicii Moldova poate respinge o singură dată candidatura propusă de către Consiliul Superior al Magistraturii.

(5) Deciziile privind numirea judecătorilor și cariera acestora trebuie să fie adoptate în baza unor criterii obiective, bazate pe merit, și a unei proceduri transparente, în condițiile legii. Promovarea sau transferul judecătorilor se face doar cu acordul acestora.”

Articolul 123 alin. (1) și (2) din Constituție (în redacția legii în vigoare până la 01 aprilie 2022) stipulează că: (1) Consiliul Superior al Magistraturii asigură numirea, transferarea, detașarea, promovarea în funcție și aplicarea de măsuri disciplinare față de judecători.

(2) Modul de organizare și funcționare al Consiliului Superior al Magistraturii se stabilește prin lege organică.”

Potrivit art. 123 alin. (1) și (2) din Constituție (în redacția legii nr. 120 din 23 septembrie 2021, în vigoare din 01 aprilie 2022) menționează că: (1) Consiliul Superior al Magistraturii asigură numirea, transferarea, detașarea, promovarea în funcție și aplicarea de măsuri disciplinare față de judecători. Consiliul Superior al Magistraturii își exercită atribuțiile în mod direct sau prin intermediul organelor sale specializate.

(2) Modul de organizare și funcționare al Consiliului Superior al Magistraturii se stabilește prin lege organică.”

Articolul II alin. (1)-(4) din Legea pentru modificarea Constituției Republicii Moldova nr. 120 din 23.09.2021 (în vigoare 01.04.2022) statuează că:

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Judecătorii al căror termen inițial de numire în funcție de judecător nu a expirat la data intrării în vigoare a prezentei legi se consideră numiți până la atingerea plafonului de vârstă prin efectul prezentei legi.

(3) Membrii Consiliului Superior al Magistraturii din rândul judecătorilor în funcție la data intrării în vigoare a prezentei legi își exercită mandatul până la expirarea termenului pentru care au fost aleși. Membrii de drept își încetează mandatul la data intrării în vigoare a prezentei legi. Mandatul profesorilor titulari în exercițiu la data intrării în vigoare a prezentei legi urmează să fie confirmat pentru o perioadă de 6 ani în total, cu votul a trei cincimi din deputații aleși.

(4) În termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, Guvernul va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în concordanță cu prezenta lege.

În virtutea dispozițiilor art. 4 alin. (1) lit. a) și a1), alin. (2) lit. e), alin. (3) lit. a), b), c), c1) din Legea nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, (1) Întru exercitarea funcțiilor sale, Consiliul Superior al Magistraturii are următoarele competențe referitoare la cariera judecătorilor: a) face propuneri Președintelui Republicii Moldova de numire în funcție a judecătorilor sau de promovare a acestora la o instanță superioară; a1) transferă judecătorii la o instanță de același nivel sau la o instanță inferioară, eliberează din funcție judecătorii, numește și eliberează din funcție președinții sau vicepreședinții de instanță.

(2) Întru exercitarea funcțiilor sale, Consiliul Superior al Magistraturii are următoarele competențe în domeniul instruirii inițiale și continue a judecătorilor și a personalului secretariatului instanțelor judecătorești: e) examinează contestațiile la hotărârile Colegiului pentru selecția și evaluarea judecătorilor.

(3) Întru exercitarea funcțiilor sale, Consiliul Superior al Magistraturii are următoarele competențe în domeniul respectării disciplinei și eticii judecătorilor: a) adoptă hotărâri privind petițiile cetățenilor în problemele ce țin de etica judecătorilor; b) examinează contestațiile hotărârilor emise de colegiul disciplinar; c) în baza hotărârii colegiului disciplinar, decide eliberarea din funcția de judecător; c1) în baza hotărârii colegiului disciplinar, decide privind eliberarea din funcția de președinte sau de vicepreședinte al instanței de judecată.”

Conform art. 15 alin. (1), (2) și (4) din Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii (în redacția Legii nr. 246 din 29 iulie 2022, în vigoare 26 august 2022), (1) Consiliul Superior al Magistraturii ca organ colegial își exercită atribuțiile în plen.

(2) Ședința Consiliului Superior al Magistraturii este deliberativă dacă la ea participă cel puțin două treimi din membrii lui.

(4) La ședințele Consiliului Superior al Magistraturii se citează în mod obligatoriu persoanele a căror problemă se examinează, cu excepția cazurilor când se examinează: a) propunerile prevăzute la art. 23; b) suspendarea din funcție a judecătorului în legătură cu pornirea urmăririi penale; c) aplicarea măsurilor speciale de investigații în cauza penală în care figurează judecătorii în funcție.”

Potrivit art. 19 alin. (1)-(4) din Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii (în redacția Legii nr. 246 din 29 iulie 2022, în vigoare din 26 august 2022), (1) Consiliul Superior al Magistraturii face propuneri Președintelui Republicii Moldova referitor la numirea în funcția de judecător a candidaților pentru aceste funcții.

(2) Selectarea candidaților pentru funcția de judecător, de președinte sau de vicepreședinte al instanței judecătorești se face de către Consiliul Superior al Magistraturii în baza hotărârii colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor. Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii privind selectarea candidaților pentru funcția de judecător și hotărârea privind numirea în funcțiile de președinte sau de vicepreședinte al instanței judecătorești trebuie să fie motivate și se adoptă prin votul deschis al membrilor Consiliului.

(3) Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii cu propunerea respectivă de numire în funcția de judecător, dosarul personal al candidatului însoțit de curriculum vitae din care să rezulte activitatea lui și de proiectul de decret sau de hotărârea privind numirea în funcție, se înaintează de către președintele Consiliului.

(4) În cazul în care Președintele Republicii Moldova respinge candidatura propusă, Consiliul Superior al Magistraturii, în condițiile art.11 din Legea cu privire la statutul judecătorului, poate propune aceeași sau altă candidatură pentru funcția vacantă cu votul a două treimi din membrii săi.”

În acord cu cu dispozițiile art. 24 alin. (1) și (2) din Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii (în redacția Legii nr. 246 din 29 iulie 2022, în vigoare

din 26 august 2022) (1) Consiliul Superior al Magistraturii adoptă hotărâri cu votul deschis al majorității membrilor prezenți, cu excepția cazului prevăzut la art.19 alin. (4).

(2) Hotărârea motivată se redactează în cel mult 30 de zile și se semnează de președintele ședinței. În hotărâre se menționează numărul de voturi exprimate în favoarea și împotriva hotărârii.

Prin Hotărârea nr. 17 din 18 iulie 2024 (în vigoare din 18 iulie 2024) a Curții Constituționale privind interpretarea unor dispoziții constituționale și controlul de constituționalitate al articolelor 15 alin. (2) și 24 alin. (1) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii (cvorumul pentru ședințele Consiliului Superior al Magistraturii) (sesizările nr.252b/2023 și nr.265a/2023), s-au declarat neconstituționale articolele 15 alin.(2) și 24 alin. (1) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 947 din 19 iulie 1996. *S-au revigorat prevederile articolului 15 alin.(2) și a tezei întâi a articolului 24 alin. (1) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 947 din 19 iulie 1996 în redactarea anterioară Legii nr. 246 din 29 iulie 2022.*

Articolul 6 alin. (1) lit. a)-g) și alin. (4) lit. a)-e) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului (în redacția Legii nr.137 din 27 septembrie 2018, în vigoare 19 octombrie 2018) statuează că:

(1) La funcția de judecător poate candida persoana cu o reputație ireproșabilă, care deține cetățenia Republicii Moldova, are domiciliul în țară și întrunește următoarele condiții: a) are capacitate de exercițiu; b) are diplomă de studii superioare de licență și diplomă de studii superioare de master în domeniul dreptului sau un alt act de studii în domeniul dreptului echivalent acestora, recunoscut de structura abilitată pentru recunoașterea și echivalarea actelor de studii și a calificărilor; c) a absolvit Institutul Național al Justiției sau are vechimea în muncă prevăzută la alin.(2); d) nu are antecedente penale; e) cunoaște limba de stat; f) corespunde cerințelor de ordin medical pentru exercitarea funcției; g) a fost supusă testării cu utilizarea detectorului comportamentului simulat (poligrafului).

(4) Se consideră că nu are reputație ireproșabilă, în sensul alin. (1), și nu poate candida la funcția de judecător persoana care: a) are antecedente penale, inclusiv stinse, sau a fost absolvită de răspundere penală printr-un act de amnistie sau de grațiere; b) a fost concediată din organele de drept din motive compromițătoare sau a fost eliberată, din aceleași motive, din funcțiile specificate la alin.(2); c) are un comportament incompatibil cu normele Codului de etică al judecătorilor sau desfășoară activitate incompatibilă cu normele acestui cod; d) a fost sancționată disciplinar pentru nerespectarea prevederilor art.7 alin.(2) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale; e) are interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, ce derivă dintr-un act de constatare al Autorității Naționale de Integritate.”

În conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1)-(2) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului (1) Procesul de selectare a candidaților la funcția de judecător se desfășoară potrivit unor criterii obiective bazate pe merit, ținând seama de pregătirea profesională, de integritatea, capacitatea și eficiența candidaților. (2) Candidații la funcția de judecător sunt selectați de colegiul pentru selecția și cariera

judecătorilor în temeiul prezentei legi, al Legii nr.154 din 5 iulie 2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor și al regulamentelor Consiliului Superior al Magistraturii.”

Potrivit art. 11 alin. (1) din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului (în redacția Legii nr. 222 din 04 decembrie 2020, în vigoare din 01 iulie 2021, adică până la situația din 01 aprilie 2022):

„(1) Judecătorii judecătoriilor și judecătorii curților de apel se numesc în funcție, din numărul candidaților selectați prin concurs, de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. Candidații selectați, care întrunesc condițiile specificate la art.6, se numesc în funcția de judecător inițial pe un termen de 5 ani. După expirarea termenului de 5 ani, judecătorii sunt numiți în funcții până la atingerea plafonului de vârstă de 65 de ani.”

Conform art. 11 alin. (1) din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului (în redacția Legii nr. 246 din 29 iulie 2022, în vigoare 26 august 2022) stipulează că: „(1) Judecătorii se numesc în funcții, din rândul candidaților selectați în urma concursului, de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. Judecătorii sunt numiți în funcție până la atingerea plafonului de vârstă de 65 de ani.”

Articolul 15 alin. (1) din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului statuează că: „(1) Judecătorii sunt obligați: a) să fie imparțiali; b) să asigure apărarea drepturilor și libertăților persoanelor, onoarei și demnității acestora; c) să respecte întocmai cerințele legii la înfăptuirea justiției și să asigure interpretarea și aplicarea uniformă a legislației; d) să se abțină de la fapte care dăunează intereselor serviciului și prestigiului justiției, care compromit cinstea și demnitatea de judecător, provoacă îndoieli față de obiectivitatea lor; d1) să respecte prevederile art.7 alin. (2) din Legea nr. 325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale; e) să respecte prevederile Codului de etică al judecătorului; f) să nu divulge secretul deliberării, informațiile obținute în ședință închisă, precum și datele urmăririi penale; f¹) să declare actele de corupție și actele conexe acestora, faptele de comportament corupțional, care i-au devenit cunoscute în exercitarea atribuțiilor de serviciu; f²) să prelucreze datele cu caracter personal în conformitate cu prevederile Legii nr.133 din 08 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal; g) să depună declarația de avere și interese personale; i) să-și verifice starea de sănătate în condițiile prevăzute la art.61.”

Conform art. 25 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului (în redacția Legii nr. 222 din 04 decembrie 2020, în vigoare din 01 iulie 2021, adică până la 01 aprilie 2022) stabilește că: „(1) Judecătorul este eliberat din funcție de organul care l-a numit în cazul: **k) expirării împuternicirilor în legătură cu nenumirea judecătorului până la atingerea plafonului de vârstă**, precum și în legătură cu atingerea de către acesta a plafonului de vârstă.”

În temeiul art. 13 alin. (1) și (2) din Legea nr.154 din 5 iulie 2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor (în redacția legii până la modificările din 16 martie 2022), (1) Evaluarea performanțelor judecătorilor se desfășoară în două forme: a) evaluarea periodică; b) evaluarea extraordinară.

(2) Judecătorul este supus evaluării periodice a performanțelor o dată la 3 ani. În cazul acordării calificativului "insuficient", judecătorul este supus evaluării extraordinare în termenul stabilit de colegiul de evaluare. Acordarea calificativului "insuficient" la două evaluări consecutive constituie temei pentru inițierea, din partea Consiliului Superior al Magistraturii, a procedurii de eliberare din funcție a judecătorului.

(3) Judecătorul este supus evaluării performanțelor în mod extraordinar fie din propria inițiativă a acestuia, fie în cazul obținerii calificativului "insuficient" la evaluarea periodică.

(4) Judecătorul este supus evaluării performanțelor în mod extraordinar și în cazul: a) numirii în funcții până la atingerea plafonului de vârstă; b) promovării la o instanță superioară; c) numirii în funcția de președinte sau de vicepreședinte de instanță; d) transferului la o instanță de același nivel sau la o instanță inferioară.”

La 10 martie 2022, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 47 pentru modificarea articolului 13 din Legea nr.154/2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor, în vigoare 16 martie 2022) potrivit căreia:

„Art. I. – La articolul 13 alineatul (4) din Legea nr.154/2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.190–192, art.636), cu modificările ulterioare, litera a) se abrogă.

Art. II. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) În termen de 15 zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, la cererea judecătorilor care cad sub incidența prezentului alineat, Consiliul Superior al Magistraturii va înainta Președintelui Republicii Moldova propunerile de numire în funcție până la atingerea plafonului de vârstă pentru:

a) judecătorii al căror termen inițial de numire în funcție a expirat la data intrării în vigoare a prezentei legi, dar nu au fost supuși evaluării extraordinare a performanțelor, prevăzută la art.13 alin. (4) lit. a) din Legea nr.154/2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor;

b) judecătorii al căror termen inițial de numire în funcție va expira până la data de 1 aprilie 2022.

(3) La înaintarea propunerilor prevăzute la alin.(2) din prezentul articol se va ține cont de rezultatele evaluării periodice a performanțelor judecătorilor respectivi, efectuată o dată la 3 ani, conform prevederilor art.13 alin.(2) din Legea nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului și ale Legii nr.154/2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor.

(4) Judecătorii prevăzuți la alin.(2) care, până la data intrării în vigoare a prezentei legi, nu au fost supuși niciunei evaluări periodice sau extraordinare a performanțelor vor fi înaintați pentru numire în funcție până la atingerea plafonului de vârstă după constituirea Consiliului Superior al Magistraturii plenipotențiar.”

Potrivit art. 2 din Legea nr.147 din 09 iunie 2023 (în vigoare 21 iunie 2023) privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor, „Selecția și evaluarea judecătorilor au la bază următoarele principii: a) legalitatea; b) nediscriminarea; c) selectarea și evaluarea

obiectivă și imparțială; d) echitatea; e) transparența; f) confidențialitatea; g) protecția datelor cu caracter personal și a vieții private; h) respectarea demnității umane.”

Articolul 3 alin. (1) lit. e), f) și alin. (2) din Legea nr.147/2023 privind selecția și evaluarea performanțelor a judecătorilor, stabilește că: (1) Candidații la funcția de judecător care întrunesc condițiile stabilite la art.6 din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului sunt selectați în baza următoarelor criterii: e) deținerea calităților personale precum verticalitatea, corectitudinea, capacitatea de a gestiona situațiile stresante, capacitatea analitică, capacitatea de a lua decizii, atestate prin rezultatul testării psihologice; f) deținerea capacității de a înțelege și de a soluționa situații juridice complexe.

(2) Întrunirea de către candidatul la funcția de judecător a criteriilor specificate la alin.(1) lit. b)–d) se stabilește de Colegiul pentru selecția și evaluarea judecătorilor, iar întrunirea criteriilor specificate la alin. (1) lit. e) și f)- de Consiliul Superior al Magistraturii.”

Articolul 25 alin. (2) din Legea nr.147/2023 privind selecția și evaluarea performanțelor a judecătorilor indică că: „(2) Până la numirea în funcție a 2/3 din membrii Colegiului pentru selecția și evaluarea judecătorilor, Consiliul Superior al Magistraturii va efectua selecția și evaluarea candidaților la funcția de judecător în baza prezentei legi.”

Astfel, din conținutul normelor enunțate, Colegiul judiciar reține că judecătorii sunt independenți, imparțiali și inamovibili și sunt numiți de Președintele Republicii Moldova la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii (CSM).

Până la 1 aprilie 2022, judecătorii erau numiți inițial pe 5 ani, apoi până la plafonul de vârstă; după această dată, sunt numiți direct până la plafonul de vârstă.

Președintele poate respinge o singură dată candidatura propusă de CSM; o nouă propunere poate fi înaintată cu vot calificat.

Deciziile privind numirea și cariera judecătorilor trebuie să fie bazate pe criterii obiective, merit și proceduri transparente.

CSM este autoritatea care gestionează cariera judecătorilor: numire, promovare, transfer, evaluare și răspundere disciplinară, exercitându-și atribuțiile în plen sau prin organe specializate.

Hotărârile CSM se adoptă prin vot, sunt motivate și trebuie să respecte regulile de cvorum stabilite de lege și de jurisprudența Curții Constituționale.

Candidații la funcția de judecător trebuie să îndeplinească condiții de studii, integritate, reputație ireproșabilă, capacitate profesională și să treacă evaluări specifice (inclusiv psihologică).

Selecția și evaluarea judecătorilor se realizează pe baza unor criterii legale, obiective și meritocratice, cu respectarea principiilor legalității, imparțialității, transparenței și protecției datelor.

Din lucrările cauzei și din dosarul administrativ rezultă că prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1449-VII din 04 februarie 2015, Tizu Svetlana a fost numită în funcția de judecător la Judecătoria Centru, mun. Chișinău, pe un termen de

5 ani, în conformitate cu prevederile art. 116 alin. (1) al Constituției în redacția anului 2015.

Prin Hotărârea CSM nr. 624/26 din 29 septembrie 2016 cu privire la implementarea art. 3 alin. (1) din Legea nr. 76 din 21 aprilie 2016 privind reorganizarea instanțelor judecătorești, a fost confirmată în funcția de judecător la instanța nou-creată Judecătoria Chișinău.

În temeiul Hotărârii Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 458/22 din 23 octombrie 2018, Tizu Svetlana a fost suspendată din funcția de judecător până la rămânerea definitivă a hotărârii pe cauza respectivă, circumstanțe de fapt și drept care nu au suspendat durata mandatului judecătorului, or, termenul inițial de numire în funcția de judecător este clar și expres prevăzut de norma constituțională, adică cinci ani.

Prin hotărârea Plenului CSM nr. 436/27 din 10 octombrie 2023 s-a anulat suspendarea din funcție a judecătorului Svetlana Tizu, dispusă prin Hotărârea CSM nr. 458/22 din 23 octombrie 2018.

La 04 februarie 2020 a expirat termenul de 5 ani, de numire inițial în funcție a judecătorului Tizu Svetlana.

Prin cererea adresată Consiliului Superior al Magistraturii din 09 august 2023, Tizu Svetlana a solicitat numirea în funcția de judecător, până la atingerea plafonului de vârstă.

Prin hotărârea nr. 474/30 din 24 octombrie 2023, în temeiul art. 4, 17, 24 și 25 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, art. 25 alin. (1) lit. k) din Legea cu privire la statutul judecătorului, în vigoare până la 26 august 2022, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a respins cererea judecătorului Svetlana Tizu de la Judecătoria Chișinău privind înaintarea propunerii de numire în funcția de judecător până la atingerea plafonului de vârstă și a propus Președintelui Republicii Moldova eliberarea doamnei Svetlana Tizu din funcția de judecător al Judecătoriei Chișinău în temeiul art. 25 alin. (1) lit. k) din Legea cu privire la statutul judecătorului, în vigoare până la 26 august 2022.

Nefiind de acord cu hotărârea nr. 474/30 din 24 octombrie 2023 a Consiliului Superior al Magistraturii, la 8 noiembrie 2023 Svetlana Tizu a contestat-o în ordinea contenciosului administrativ, solicitând anularea acesteia și obligarea CSM să emită hotărârea de numirea a dânzei în funcția de judecător până la atingerea plafonului de vârstă în cadrul Judecătoriei Chișinău, în temeiul art.11 alin.(1) din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului, în redacția legii în vigoare din 26 august 2022, art. 53 alin. (2) din Codul administrativ sau alternativ înaintarea propunerii către Președintele Republicii Moldova de numire/reconfirmare în funcția de judecător la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, până la atingerea plafonului de vârstă.

La 26 octombrie 2023 Svetlana Tizu a depus la Consiliul Superior al Magistraturii o cerere, prin care a solicitat retragerea actului administrativ defavorabil (Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 474/30 din 24 octombrie 2023), în temeiul prevederilor art. 143 din Codul administrativ.

Prin Hotărârea Plenului CSM nr. 15/2 din 16 ianuarie 2024 s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea judecătorului Svetlana Tizu de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, referitor la retragerea unui act administrativ individual defavorabil.

La 16 ianuarie 2024 în adresa Consiliului Superior al Magistraturii a parvenit cererea Svetlanei Tizu privind nulitatea actului administrativ defavorabil, iar prin hotărârea Plenului CSM nr. 52/5 din 6 februarie 2024 s-a respins cererea Svetlanei Tizu privind nulitatea actului administrativ defavorabil, ca fiind inadmisibilă.

La 23 ianuarie 2024, în conformitate cu art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, în adresa Președintelui Republicii Moldova a fost remisă copia de pe Hotărârea Plenului CSM nr. 474/30 din 24 octombrie 2023, cu privire la cererea judecătoarei Svetlana Tizu de la Judecătoria Chișinău privind înaintarea propunerii de numire în funcția de judecător până la atingerea plafonului de vârstă, cu dosarul personal al judecătoarei și proiectul de decret pe 2 file (rom/rus).

Prin scrisoarea nr. 01-06-09 din 8 februarie 2024, Președintele Republicii Moldova a remis dosarul personal al judecătoarei și Hotărârea nr. 474/30 din 24 octombrie 2023 menționând că, potrivit art. 25 alin. (2) din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătoarei, eliberarea din funcție a unui judecător este decisă prin hotărâre de către Consiliul Superior al Magistraturii, fără a mai fi necesară emiterea unui decret al Președintelui Republicii Moldova. Scrisoarea nominalizată a fost adusă la cunoștința judecătoarei, iar chestiunea în cauză a fost inclusă pe agenda ședinței Plenului Consiliului Superior al Magistraturii pentru a fi discutată, fiind solicitată și opinia judecătoarei.

Consiliul Superior al Magistraturii, prin demersul nr. 2279 m/i din 20 august 2024, a retransmis Președintelui Republicii Moldova dosarul personal al judecătoarei, reiterând propunerea de eliberare a doamnei Svetlana Tizu din funcția de judecător la Judecătoria Chișinău, în temeiul art. 25 alin. (1) lit. k) din Legea privind statutul judecătoarei, în redacția aplicabilă până la 26 august 2022.

Ulterior, la 29 august 2024, prin demersul nr. 2/2-06-1068, instituția prezidențială a solicitat avizul consultativ al Comisia juridică, numiri și imunități, pentru a clarifica dacă, potrivit cadrului normativ în vigoare, Președintele Republicii Moldova mai are competența de a emite decrete privind eliberarea din funcție a judecătorilor al căror mandat a încetat anterior datei de 1 aprilie 2022.

Prin avizul consultativ CJ 06 nr. 111 din 9 septembrie 2024, Comisia a reținut că, prin Hotărârea nr. 18 din 21 martie 2024, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a stabilit că, în situația în care termenul inițial de numire în funcția de judecător expirase deja la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 120 din 23 septembrie 2021, numirea până la atingerea plafonului de vârstă urmează a fi efectuată în temeiul art. 116 alin. (2) din Constituție, în redacția anterioară modificărilor aduse prin Legea nr. 120/2021, respectiv potrivit normelor în vigoare la data expirării mandatului inițial.

Articolul 116 alin. (2) din Constituție, în versiunea anterioară modificărilor aduse prin Legea nr. 120/2021, prevedea că judecătorii instanțelor judecătorești sunt numiți de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii (CSM), în condițiile legii. Judecătorii care promovează concursul sunt numiți inițial pentru un mandat de 5 ani, iar după expirarea acestuia pot fi numiți până la atingerea plafonului de vârstă stabilit de lege.

În acest cadru normativ, Președintele Republicii Moldova a interpretat sintagma „în condițiile legii” ca semnificând că dispozițiile constituționale trebuie aplicate împreună

cu normele infra-constituționale care reglementează procedura de numire a judecătorilor. Astfel, în acord cu jurisprudența Curții Constituționale – reflectată în Hotărârea nr. 9 din 7 aprilie 2022 și Decizia nr. 18 din 21 martie 2024 – procedura aplicabilă numirii judecătorilor al căror prim mandat a expirat rămâne cea existentă până la 1 aprilie 2022. Aceasta se întemeiază pe competența constituțională comună a CSM și a Președintelui Republicii Moldova, fiind necesare atât propunerea CSM, cât și emiterea decretului prezidențial.

Potrivit legislației în vigoare până la 1 aprilie 2022, în cazul numirii judecătorilor până la atingerea plafonului de vârstă, Președintele Republicii Moldova avea dreptul să respingă o singură dată candidatura propusă de CSM. Refuzul de numire sau reconfirmare putea fi însă înlăturat prin votul a două treimi din membrii CSM.

În consecință, Președintele Republicii Moldova a apreciat că mecanismul de numire a judecătorilor după expirarea mandatului inițial de 5 ani este unul complex, care poate conduce fie la emiterea decretului de numire în funcție până la atingerea plafonului de vârstă, la propunerea CSM, fie la emiterea decretului de eliberare din funcție, în situația în care nu este întrunit numărul necesar de voturi pentru o nouă propunere de numire. Temeiul juridic al eliberării îl constituia art. 25 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 544/1995 privind statutul judecătorului.

Președintele Republicii Moldova a subliniat că aceste norme trebuie aplicate în mod integral, nu selectiv. În lumina jurisprudenței Curții Constituționale, șeful statului urmează să emită atât decretele de numire în funcție până la atingerea plafonului de vârstă, cât și, după caz, decretele de eliberare din funcție a judecătorilor al căror mandat de 5 ani a expirat până la 1 aprilie 2022.

În aceste condiții, în baza circumstanțelor de fapt și de drept expuse, prin Decretul nr. 1616-IX din 11 septembrie 2024, emis în temeiul art. 25 alin. (1) lit. k) din Legea privind statutul judecătorului (în redacția în vigoare până la 26 august 2022) și în baza Hotărârii CSM nr. 474/30 din 24 octombrie 2023, judecătoria Tizu Svetlana de la Judecătoria Chișinău a fost eliberată din funcție.

Nemulțumită de acest act administrativ individual defavorabil, la 16 septembrie 2024, Tizu Svetlana a formulat cerere prealabilă, care a fost examinată și respinsă prin decizia din 1 octombrie 2024.

Concomitent se reține că prin Hotărârea nr. 3d-42/23 din 25 septembrie 2024, Curtea Supremă de Justiție, în temeiul art. 191 alin. (5) lit. a) și art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, a respins acțiunea înaintată de Tizu Svetlana împotriva Consiliului Superior al Magistraturii privind anularea Hotărârii nr. 474/30 din 24 octombrie 2023 și obligarea emiterii actului administrativ individual de numire până la atingerea plafonului de vârstă, hotărârea fiind definitivă și irevocabilă.

Completul judiciar, examinând cauza prin prisma motivelor invocate în cererea de apel, a probelor administrate și a cadrului normativ aplicabil, reține următoarele.

Obiectul litigiului îl constituie legalitatea decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 1616-IX din 11 septembrie 2024 privind eliberarea din funcția de judecător a Svetlanei Tizu, judecător al Judecătoriei Chișinău, precum și a deciziei de soluționare a cererii prelabile din 01 octombrie 2024.

Colegiul judiciar constată că decretul contestat a fost emis în executarea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 474/30 din 24 octombrie 2023, prin care s-a respins cererea reclamantei privind înaintarea propunerii de numire până la atingerea plafonului de vârstă și s-a propus eliberarea sa din funcție în temeiul art. 25 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului (în redacția în vigoare până la 26 august 2022).

Important a se preciza că legalitatea și temeinicia hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii au fost deja supuse controlului judecătoresc, fiind confirmate prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, inclusiv prin hotărârea Curții Supreme de Justiție nr. 3d-42/23 din 25 septembrie 2024. În consecință, acest act administrativ se bucură de autoritatea lucrului judecat, în sensul art. 139 și art. 140 din Codul administrativ, iar Colegiul judiciar nu poate repune în discuție aspecte ce țin de legalitatea actului primar al CSM.

În ceea ce privește competența Președintelui Republicii Moldova în procedura de eliberare din funcție a judecătorilor, Completul judiciar reiterează jurisprudența constantă a Curții Constituționale, potrivit căreia procedura de eliberare reprezintă o codecizie între Consiliul Superior al Magistraturii și Președinte, însă temeiurile și evaluarea de fond aparțin CSM, iar Președintele nu poate cenzura sau modifica aceste temeiuri. Prin urmare, decretul prezidențial are caracter executoriu față de hotărârea CSM și nu presupune exercitarea unui drept discreționar nelimitat în sensul art. 137 Cod administrativ.

Prin urmare, prima instanță corect a respins argumentele reclamantei referitoare la pretinsa prelungire de drept a împuternicirilor, în lipsa unui act expres de eliberare la expirarea mandatului, sunt nefondate. Deținerea funcției de judecător nu constituie un drept dobândit perpetuu sau prezumat prin simpla trecere a timpului, ci este condiționată de procedura expres reglementată de Legea nr. 544/1995, care consacră un regim juridic special, distinct de cel reglementat de Codul muncii. Invocarea normelor dreptului muncii este, așadar, inaplicabilă statutului constituțional al judecătorului.

Colegiul judiciar constată, de asemenea, că actele administrative contestate întrunesc cerințele de legalitate formală și materială prevăzute de art. 118 Cod administrativ. Motivele de fapt și de drept au fost indicate în mod suficient, iar procedura administrativă prealabilă a fost respectată. Or, în lipsa unor vicii esențiale de procedură sau a unei aplicări eronate a normelor de drept material, un act administrativ legal în fond nu poate fi anulat pentru considerente pur formale.

În măsura în care reclamanta/apelantă reiterează critici ce vizează legalitatea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 474/30 din 24 octombrie 2023, Colegiul judiciar reține că acestea exced limitele controlului exercitat în prezenta cauză, fiind deja tranșate prin hotărâri judecătorești definitive.

Prin urmare, Completul specializat concluzionează că decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1616-IX din 11 septembrie 2024 și decizia de soluționare a cererii prelabile din 01 octombrie 2024 au fost emise cu respectarea competenței legale, a procedurii administrative și a normelor de drept material aplicabile, nefiind incident niciun temei de nulitate.

Examinând criticile formulate prin cererea de apel, Completul judiciar le apreciază ca fiind neîntemeiate și preponderent formale, pentru următoarele considerente.

Referitor la mențiunea eronată a numelui „Ojog Oleg” în cuprinsul hotărârii motivate, Colegiul judiciar constată că aceasta reprezintă o evidentă eroare materială de redactare, care nu influențează conținutul raționamentului juridic, analiza probelor sau soluția adoptată. O asemenea inadvertență formală nu este de natură să demonstreze lipsa examinării efective a cauzei și nici să atragă nulitatea hotărârii, în lipsa unei vătămări concrete.

Critica apelantei potrivit căreia instanța de fond ar fi analizat exclusiv legalitatea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii din 24 octombrie 2023, deși aceasta nu constituia obiectul litigiului, este de asemenea nefondată. Completul judiciar reține că decretul contestat a fost emis în executarea hotărârii CSM, care constituie actul primar și temeiul juridic al decretului. În mod corect, instanța de fond a examinat raportul dintre aceste acte, inclusiv efectele hotărârii CSM, în contextul existenței unei hotărâri judecătorești definitive ce i-a confirmat legalitatea. O asemenea analiză era necesară pentru a verifica legalitatea decretului, fără a repune în discuție fondul unei chestiuni deja tranșate cu autoritate de lucru judecat.

Nici susținerea apelantei privind pretinsa „preluare integrală” a motivării hotărârii Curții Supreme de Justiție, nu poate fi reținută. Instanța de fond a valorificat considerentele obligatorii desprinse dintr-o hotărâre judecătorească definitivă, ceea ce nu echivalează cu lipsa unui raționament propriu, ci cu respectarea principiului securității raporturilor juridice și a autorității lucrului judecat. Reiterarea unor considerente relevante din jurisprudența instanței supreme este legitimă și justificată în măsura în care acestea sunt pertinente pentru soluționarea cauzei.

Cu privire la alegațiile apelantei privind pretinsa încălcare a dreptului la un proces echitabil, prin faptul că examinarea în cadrul CSM a unor chestiuni ulterioare ar fi fost amânată sau nu ar fi avut loc, Colegiul judiciar constată că aceste susțineri nu sunt apte să afecteze legalitatea decretului contestat. Decretul a fost emis în executarea unei hotărâri valabile și executorii a CSM, a cărei legalitate a fost confirmată definitiv. Eventualele demersuri ulterioare sau corespondența dintre autorități nu suspendau și nu infirmau obligația punerii în executare a actului administrativ primar.

Referitor la argumentul apelantei potrivit căruia nu ar fi fost clarificată competența legală de emitere a decretului este, de asemenea, nefondat. Competența Președintelui Republicii Moldova de a emite decretul de eliberare din funcție rezultă din cadrul constituțional și legal care reglementează procedura de numire și eliberare a judecătorilor, iar decretul a fost emis în temeiul hotărârii CSM, în condițiile unei proceduri de codecizie. Faptul că anumite dispoziții legale au fost ulterior abrogate nu afectează validitatea actelor emise în temeiul normelor aplicabile la data inițierii și desfășurării procedurii, în lipsa unei prevederi exprese cu efect retroactiv.

Susținerea că întreaga procedură ar fi fost realizată în baza unor prevederi abrogate reprezintă o interpretare eronată a principiilor aplicării legii în timp. Colegiul judiciar reține că raportul juridic dedus judecății a fost guvernat de normele în vigoare la

momentul nașterii și consumării situației juridice relevante, iar legalitatea hotărârii CSM – actul primar – a fost deja confirmată prin hotărâre judecătorească definitivă.

În ceea ce privește pretinsa lipsă a motivării hotărârii instanței de fond, Colegiul judiciar constată că aceasta cuprinde analiza cadrului normativ aplicabil, a circumstanțelor de fapt și a argumentelor esențiale invocate de reclamantă. Obligația de motivare nu presupune un răspuns detaliat la fiecare susținere secundară sau repetitivă, ci examinarea reală a chestiunilor decisive pentru soluționarea litigiului. Din conținutul hotărârii rezultă că instanța a oferit un raționament coerent și suficient pentru a permite înțelegerea temeiurilor soluției adoptate.

Critica privind respingerea cererii de solicitare a unui aviz consultativ din partea instanței supreme este, la rândul său, neîntemeiată. Instanța de fond a apreciat, în mod motivat, că nu se contura o veritabilă problemă de drept susceptibilă de interpretare divergentă, în condițiile în care jurisprudența relevantă era deja conturată, iar aspectele invocate fuseseră anterior tranșate prin hotărâri definitive.

În esență, argumentele apelantei tind la repunerea în discuție a legalității hotărârii CSM și a efectelor unei hotărâri judecătorești definitive, precum și la substituirea aprecierii instanței cu propria interpretare a cadrului legal. Or, Completul judiciar nu identifică erori de drept sau de fapt care să justifice casarea hotărârii atacate.

Prin urmare, Colegiul judiciar constată că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, iar criticile formulate în apel nu sunt de natură să răstoarne concluziile acesteia, urmând ca apelul să fie respins ca nefondat.

În final, Colegiul judiciar notează că, contrar normelor de drept care reglementează sarcina probațiunii în contencios administrativ conform art. 93 alin. (1) Cod administrativ, apelanta nu a adus careva probe în susținerea pretențiilor în instanța de apel, prin urmare, Completul judiciar concluzionează că instanța de fond just a aplicat normele legale relevante la circumstanțele speței, a dat apreciere completă obiectivă și sub toate aspectele probelor, iar hotărârea dată este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legitime ale participanților la proces.

Alte argumente invocate de apelantă în susținerea poziției sale, nu pot fi reținute de instanța de apel, deoarece se combat cu cele invocate mai sus și se referă la circumstanțele care au fost constatate și elucidate pe deplin de prima instanță, avînd la bază cumulul de probe, care au fost administrate și apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de către apelantă sunt nefondate și combătute integral prin constatările expuse supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de Tizu Svetlana și a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a), alin. (3) din Codul administrativ și art. 389-390 din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

D E C I D E :

Se respinge apelul declarat de către Tizu Svetlana.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 iunie 2025.

Decizia este executorie de la emitere, însă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție. Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni.

Președintele completului,
judecătorul

Sîrbu Victoria

Judecătorii

Cașcaval Andrei

Bagrin Lucia